

Miljø- og Fødevareministeriet

Departementet

Slotsholmsgade 12

Postnr. 1216 København K

Att:

Troels Land Christiansen, Fuldmægtig

3. august 2020

D20-395339

Høring over udkast til bekendtgørelse om mærkningsordning for fisk fanget kystnært med skånsomme redskaber

Baggrund

Med henvisning til høringsbrev af 27. juni 2020, hvormed Miljø- og Fødevareministeriet lægger "udkast til bekendtgørelse om mærkningsordning for fisk fanget kystnært med skånsomme redskaber" på Høringsportalen (sag.nr. 2020-12908), har Forbrugerrådet Tænk og Dyrenes Beskyttelse følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Både i forhold til dyrevelfærd, havmiljøet og for det kystnære fiskeri er der store udfordringer, og for at løse dem er der behov for at gentænke måden at fiske på. Der er behov for at finde løsninger, der både på kort og lang sigt skaber værdi for det kystnære fiskeri, men uden at det sker på bekostning af dyrevelfærden og havmiljøet.

Forbrugerrådet Tænk og Dyrenes Beskyttelse ser NaturSkånsom som et muligt udgangspunkt for at komme med sådanne løsninger – bæredygtige løsninger. Navnet "NaturSkånsom" signalerer, at mærket er et bæredygtighedsmærke; et valg, der overordnet set er et godt især i forhold til natur, miljø, klima og dyrevelfærd. Desværre mangler der stadige væsentlige elementer for, at mærket overordnet set kan anses for at være et skånsomt valg; mærkeordningen sætter f.eks. ingen krav for dyrevelfærd eller for klima.

Det er vigtigt, at brugen af mærket vil resultere i en reel forskel, ellers må det betragtes som vildledende; kriterierne i ordningen skal sikre, at de mærkede fisk adskiller sig fra normalniveaue.

Forbrugerrådet Tænk og Dyrenes Beskyttelse er meget glade for, at nogle af de tilføjelser, som vi har påpeget i høringsvaret d. 31. oktober 2019, er blevet imødekommet; at der kun må sælges fisk, der kommer fra bestande, der er bæredygtigt udnyttede (§ 7), hvilket i stort omfang

samtidigt sikrer, at der ikke sælges truede fiskearter under mærkeordningen. Det er også meget positivt, at der ifølge bekendtgørelsens § 8 skal nedsættes en følgegruppe, der skal "vejlede og rådgive ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling om behovet for justeringer og udvikling af mærkningsordningen".

Fisk er levende og sansende væsener – god velfærd for fisk skal være en del af mærkeordningen

Hensynet til de fisk, der fanges, indgår ikke i kriterierne for at mærke produkter med "NaturSkånsom". Blandt forskere er der bred enighed om, at fisk kan mærke smerte og stress. Forbrugerrådet Tænk og Dyrenes Beskyttelse mener, at fisks velfærd skal være et centralt element i en mærkeordning, ligesom det er tilfældet, når der laves mærkningsordninger for landlevende dyr. Der skal anvendes fangstmetoder, der er skånsomme ved fisken, så den lidelse, der er forbundet med fangsten minimeres. Når fisken kommer ombord på båden, skal det ligeledes sikres, at aflivningen sker human: hurtigt, effektivt og med mindst mulig smerte for fisken. Det skal i øvrigt bemærkes, at dyrevelfærd og fødevarekvalitet går hånd i hånd. Fisk, der lider en langsom og pinefuld død, er stressede, og fødevarekvaliteten påvirkes af mælkesyre i kødet. Hvis velfærd for fisk inkluderes i mærket, vil det samtidig give bedre fødevarekvalitet.

Bifangster af marine pattedyr og fugle – mindre bundpåvirkning må ikke ske på bekostning af flere bifangster

Mærkeordningen er et incitament til at skifte redskab fra redskaber, der har stor påvirkning af havbunden, til redskaber, der er mere skånsomme mod havbunden, hvilket overordnet vil sige et skift fra bundslæbende redskaber til nedgarn/gællegarn. Det faglige notat, som NaturSkånsom baseres på¹, beskriver, at garnfiskeri er den type fiskeri, der har den største bifangst af både havpattedyr og fugle. I NaturSkånsom bliver man nødt til at sikre sig, at man ikke løser et problem (mindsker påvirkningen af havbunden), samtidig med, at man skaber et andet (flere bifangster af marine pattedyr og fugle).

Specifikke bemærkninger

For at sikre beskyttelsen af truede fiskearter foreslår vi, at § 7 tilføjes et punkt:

§ 7 punkt 3 "*Fisk, der af IUCN betegnes som truede eller højere trusselskategori, kan ikke sælges under mærkeordningen*". Som alternativ til IUCN kan den danske rødliste anvendes.

Sammensætningen af følgegruppen, og følgegruppens formål skal afspejle, at man i mærkeordningen ønsker at løse problemerne for dyrevelfærd og klima. Derfor foreslår vi, at dyreværnsorganisationer nævnes i sammensætningen af følgegruppen. Vi foreslår også, at det specificeres, at følgegruppen skal arbejde med problemstillingerne; dyrevelfærd og klima. Vi foreslår følgende ændring til § 8:

§ 8 "*Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling nedsætter en følgegruppe til den af denne bekendtgørelse beskrevne mærkningsordning med repræsentanter for fiskerierhvervet, natur- og miljøorganisationer, dyreværnsorganisationer, forskningsinstitutioner og Fiskeristyrelsen.*

¹ "Miljøskånsomhed og økologisk bæredygtighed i dansk fiskeri", DTU Aqua-rapport nr. 279-2014.

Følgegruppen har til opgave at vejlede og rådgive ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling om behovet for justeringer og udvikling af mærkningsordningen, særligt med henblik på at inkludere mål for dyrevelfærd og klima, samt at give anbefalinger om igangsættelse af vurdering af fiskebestande med henblik på mulig optagelse på bilag 3".

Indstilling

Forbrugerrådet Tænk og Dyrenes Beskyttelse opfordrer til, at Miljø- og Fødevareministeriet, videreudvikler mærket, og inddrager flere elementer af skånsomhed, så mærket bliver et reelt bæredygtighedsmærke, som forbrugerne trygt kan handle ud fra.

Forbrugerrådet Tænk og Dyrenes Beskyttelse indstiller, at der i bekendtgørelsen tilføjes konkret mål for dyrevelfærd og klima, eller i det mindste at bekendtgørelsen indeholder en ambition og en tidsplan for at inkludere mål på disse områder.

Vi indstiller, at sammensætningen af følgegruppen og følgegruppens formål afspejler, at man ønsker at løse disse problemstillinger. Vi indstiller, at de ændringerne i afsnittet "specifikke bemærkninger" tilføjes bekendtgørelsen.

Derudover indstiller vi, at der løbende arbejdes for at sikre, at mærket altid afspejler den bedste løsning. Derfor foreslår vi, at der fastsættes et tidspunkt, hvor kriterierne for mærket revurderes med henblik på evt. opstramninger.

Forbrugerrådet Tænk og Dyrenes Beskyttelse vil gerne bidrage til arbejdet i følgegruppen, for NaturSkånsom.

Med venlig hilsen

Britta Riis, direktør for Dyrenes Beskyttelse

Laura Kirck Kirkegaard, afdelingsleder
Forbrugerrådet Tænk

Henvendelser om høringssvaret kan rettes til:

Dyrenes Beskyttelse: Nicolaj Lindeborgh, konsulent for fisk og fiskevelfærd

Forbrugerrådet Tænk: Kristine Naalkjær, Projektleder